
Zápis ze zasedání Sociální komise AS UK 22. dubna 2020

Přítomni:

Mgr. Eliška Černovská (FSV), Bc. Andrej Farkaš (MFF), Michael Glogr (PF), Mgr. Kateřina Hlaváčová (HTF), Mgr. et Mgr. David Hurný (PřF), Mgr. Tomáš Konečný (FF), Josef Kubát (FF), Jan Kretschmer (PřF), MUDr. Anna Malečková (LFP), Mgr. Jan Potoček (FHS), JUDr. Michal Říha (PF), Kristýna Švárová (FSV), Marek Boňko (FSV), Bc. Miroslav Čermák (FSV), Kateřina Grygarová (3. LF), Jakub Hajný (1. LF), Mgr. Peter Korcsok (MFF), Bc. Eliška Kryčerová (FF), Mgr. Martin Lundák (FF), Tomáš Sychra (3. LF)

Hosté:

RNDr. Jana Dlouhá, Ph.D. (COŽP), Ing. Jiří Dlouhý (COŽP), Mgr. Matyáš Křížkovský (Univerzity za Klima), prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D. (KR), Martin Pehr (1. LF), Mgr. Anna Shavit, Ph.D. (KR), Mariana Zavadil (Univerzity za Klima)

Omluveni:

Bronislav Poul (FF)

Nepřítomni:

Bc. Daniela Čechová (PedF), Ondřej Horký (ETF), Kristián Lux (LFHK), Vojtěch Novotný (LFHK), Tomáš Bederka (PedF), Mgr. Jakub Horký (PF), Metoděj Renza (3. LF), Michal Zima (PřF)

Program:

1. Schválení zápisu ze zasedání Sociální komise AS UK ze dne 31. března 2020
2. Sociální dopady koronavirové krize na studenty
3. Udržitelnost na UK
4. Různé

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, přivítal všechny přítomné a zahájil zasedání Sociální komise AS UK, které se opět konalo distančním způsobem za využití platformy Microsoft Teams. Glogr navrhl dvě změny programu, a to předřazení bodu „Sociální dopady koronavirové krize na studenty“ před bod „Udržitelnost na UK“ a přesunutí bodu „Podpora zájmové činnosti studentů – Sportovní příprava a volnočasová aktivita jako protidrogová prevence, VSK FTVS PRAHA, z.s.“ na jiné zasedání, a to z důvodu omluvené nepřítomnosti zástupce VSK FTVS PRAHA, z.s., dr. Fialy. Program byl schválen tichým souhlasem.

1. Schválení zápisu ze zasedání Sociální komise AS UK ze dne 31. března 2020

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, uvedl tento bod a dotázal se, zda má někdo z členů Sociální komise AS UK námitky proti zápisu z posledního zasedání. Zápis byl schválen tichým souhlasem.

2. Sociální dopady koronavirové krize na studenty

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo prof. Králíčkové, prorektorce pro studijní záležitosti.

Prof. Králíčková poděkovala za možnost zúčastnit se zasedání Sociální komise AS UK. Představila několik oblastí, kterými se v rámci řešení sociálních dopadů koronavirové krize na studenty z pozice prorektorky pro studijní záležitosti zabývala. Uvedla, že další sociální dopady se nepochybně budou dále objevovat, a to i v létě, kdy už se studenti budou připravovat ke zkouškám. Ze zmíněných oblastí se věnovala zejména prodloužení maximální doby studia o dobu tzv. „narušeného studia“, která byla MŠMT definována jako 6 měsíců. Uvedla, že všichni studenti UK mají automaticky maximální dobu studia prodlouženou o 6 měsíců, nicméně díky schválení vnitřního předpisu „Zvláštní pravidla studia na Univerzitě Karlově“ je tuto dobu možné prodloužit až do konce kalendářního roku 2021. Další zásadní problematikou jsou poplatky za delší studium. Prof. Králíčková uvedla, že MŠMT přehledně upravilo postup týkající se těch studentů, kteří ještě žádný poplatek vyměřený nemají, nicméně situace u studentů, kterým již poplatková povinnost běží, je složitější. Zde se čeká na metodický pokyn od MŠMT, na jehož základě se bude dále postupovat. Děkaní fakult byli požádáni, aby vyhovovali žádostem o změny splátkového kalendáře. Třetí oblastí, které se prof. Králíčková věnovala, bylo přiznávání

sociálního stipendia. Uvedla, že zde nenastala žádná komplikace. Co se týče přijímacích řízení, bylo třeba zajistit zejména možnost plynulého přechodu z bakalářské do magisterské formy studia, čehož bylo dosaženo podmíněným zápisem. Na závěr prof. Králíčková informovala Sociální komisi AS UK, že skrze UK Point nadále fungují poradny pro psychologické a sociální aspekty, které jsou studentům i v těchto dnech k dispozici.

Mgr. Konečný se dotázal, zdali je ze strany rektorátu zvažována úprava sociálního stipendia. Prof. Králíčková uvedla, že v aktuální situaci nezbyvá než z tohoto hlediska podpořit fakulty, aby ji ekonomicky zvládaly samy, není si vědoma o existenci jiného zdroje.

Dr. Říha se dotázal, jakým způsobem se bude postupovat v případě studentů, kterým už započala poplatková povinnost. Prof. Králíčková uvedla, že se čeká na výklad příslušného ustanovení v zákoně č. 188/2020 Sb., o zvláštních pravidlech pro vzdělávání a rozhodování na vysokých školách v roce 2020, přičemž MŠMT poskytne v nejbližší době metodický pokyn, podle kterého se následně upraví příslušné opatření rektora. Dr. Říha upozornil, že právně závazný je zákon, nikoli metodický pokyn.

Pehr se dotázal, jaká je současná situace s kapacitou psychologických poraden, případně zdali je v případě potřeby možné tuto kapacitu navýšit. Prof. Králíčková poděkovala za připomínku a přislíbila, že dotaz prověří, a v případě, že bude kapacity potřeba posílit, bude to prioritou. Dále se Pehr dotázal, zda je poradna v provozu i online. Prof. Králíčková přislíbila prověření situace.

Švárová se dotázala, zda se jedná o možnosti zřízení sociálního fondu, který by mohl v současné situaci studenty podporovat. Prof. Králíčková uvedla, že neví o zdroji, ze kterého by byl takový fond financován. UK se musí v současné chvíli vypořádat s tím, že její příjmy budou nižší, ze strany Odboru pro studium a záležitosti studentů je třeba podpořit fakulty v tom směru, aby naplnily studijní programy. Dr. Říha reagoval, že nejlepším zdrojem financování by byly stipendijní fondy, které jsou v gesci fakult. Prof. Králíčková upozornila na provázanost stipendijních fondů s poplatky za delší studium.

Mgr. Hurný uvedl, že stav týkající se poplatkové povinnosti by měl být studenty uvítán. Sám uvítal přípravu opatření rektora, které se bude této věci týkat. Upozornil, že je třeba ohlídat, zda legislativa umožňuje fakultám poskytovat studentům prostředky ze stipendijního fondu formou sociálních stipendií. Pokud je to možné, navrhuje rozšířit opatření rektora v tomto duchu, tj. aby bylo děkanům fakult umožněno taková stipendia přiznávat. Prof. Králíčková uvedla, že takovou úpravu je případně možné připravit. Dr. Říha upozornil, že vysoká škola vystupuje v případě poplatků v pozici orgánu veřejné moci a je otázka, zdali je navržený postup možný. Prof. Králíčková vysvětlila, že cílem je, aby narušená doba studia nebyla zpoplatněna. Nedává smysl, aby určitá skupina poplatků rušila, například aby se vracel poplatek vyměřený v prosinci, když k ukončení studia došlo v lednu.

Bc. Farkaš uvedl, že značná část studentů byla okolnostmi donucena zůstat na kolejích, přičemž jim odpadly příjmy a náklady mají stejné. Dotázal se, zdali se řeší situace těchto studentů. Prof. Králíčková uvedla, že KAM nejsou v její gesci, ale není jí známo, že by se uvažovalo o tom, že by studenti, kteří zůstali na koleji, měli čerpat další slevu.

Boňko upozornil na několik možností, které byly diskutovány na plénu AS FSV UK, například zřízení nadačního fondu či zajištění placených brigád pro studenty fakultou. Upozornil, že prostředky ze sociálních stipendií jsou v gesci rektorátu. Prof. Králíčková uvedla, že je třeba rozlišovat mezi zákonným sociálním stipendiem a stipendiem, které pod tímto termínem můžou přiznávat fakulty. Mgr. Hurný upozornil, že nadační fond typicky slouží k jiným účelům, například na podporu vědeckých aktivit studentů. Jeho založení je navíc časově náročné. Jednou z možných cest je využití stipendií přiznávaných z důvodů zvláštního zřetele. Prof. Králíčková přislíbila, že pokud to dle pravidel pro přiznávání stipendií bude možné, lze vydat příslušný pokyn proděkanům. Mgr. Konečný tento návrh podpořil.

3. Udržitelnost na UK

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, uvedl tento bod, zejména v souvislosti s podněty vznesenými iniciativou Univerzity za Klima. Předal slovo dr. Shavit, pověřené člence kolegia rektora, aby Sociální komisi AS UK informovala o krocích, které byly v této oblasti od ledna 2020 učiněny.

Dr. Shavit omluvila nepřítomnost pana kvestora, neboť nemá nainstalovaný MS Teams, proto se zasedání nemůže zúčastnit a dále uvedla, že na konci ledna 2020 byla pověřena kolegiem rektora záštitou této problematiky. Jedním z prvních kroků, které v této věci učinila, bylo zjištění, jaká je stávající situace na UK. Toto zajistila prostřednictvím žádosti o poskytnutí příslušných informací, která byla směřovaná všem fakultám a součástí UK. Lhůta pro jejich vyjádření byla vzhledem k situaci prodloužena do 30. dubna 2020. Po uplynutí této lhůty bude na základě zjištěných informací proveden audit a připravena strategie pro další postup. Věc byla konzultována s Centrem pro otázky životního prostředí, jehož zástupci jsou též přítomni na tomto zasedání. Dr. Shavit dále uvedla, že je v plánu vytvořit pracovní místo a etablovat problematiku udržitelnosti jako jasnou součást univerzitní struktury. Prostředky, o které bylo na tuto aktivitu zažádáno, prozatím nebyly schváleny.

Bc. Farkaš uvedl, že součástí monitoringu situace na fakultách je zajisté i probíhající výzkum, přičemž na vícero fakultách výzkum v této oblasti probíhá. Uvedl příklad ze zahraničí, kdy univerzita sama financovala prototypy na fakultách vyvíjených technologií. Dotázal se, zda něco takového připadá v úvahu na UK. Dr. Shavit poděkovala za připomínku a uvedla, že je v souladu s navrženou pilířovou strukturou. Zároveň upozornila na konkrétní příklad zpracovaný na MFF. Mgr. Konečný se dotázal, zda by bylo možné shrnout získané podklady a rozeslat je fakultám za účelem načerpání inspirace. Dr. Shavit poděkovala za připomínku a přislíbila realizaci.

Dr. Dlouhá poděkovala za pozvání a uvedla, že na UK je spousta lidí, kteří se o danou problematiku zabývají, kteří se již v této době neformálně scházejí a s tímto sociálním kapitálem by se mělo počítat. Vyjádřila obavu, že připravovaný audit neodhalí, v jakých oblastech by mohlo dojít k potenciálním změnám. Dále uvedla, že je třeba, aby bylo viditelné,

že se UK tématu udržitelnosti věnuje a lze v tomto ohledu počítat s podporou ze strany vedení. Dr. Shavit uvedla, že získaný materiál bude základem pro další plán, který bude s COŽP konzultován. Udržitelný rozvoj by měl být součástí kultury studia na UK a k jeho integraci do života na UK je též připravován plán.

Pehr se dotázal, jaký je plánovaný rozpočet s ohledem na strategický rozvojový plán a z jakých prostředků se tato aktivita bude financovat. Dr. Shavit představila jednotlivé položky, plán nicméně zatím není schválen. Dr. Dlouhá uvedla, že personální zajištění vyžaduje koncepční přístup a je třeba personálně zajistit manažerské technicko-administrativní pozice, což v konečném důsledku může přinést úspory. Bc. Čermák vyjádřil obavu, zda budou v současné situaci na tuto aktivitu alokovány dostupné finanční prostředky, neboť tato aktivita měla být financována v rámci CRP.

Zavadil se dotázala, zda byly v rámci průzkumu na fakultách a dalších součástech UK dotazovány i studentské spolky, které často pořádají na fakultách akce. Dr. Shavit uvedla, že vzhledem k tomu, že se směřuje k auditu, je potřeba nejprve oslovit fakulty a součásti, které sídlí v konkrétních budovách. Poděkovala za připomínku s tím, že spolky budou obeslány dodatečně. Zavadil se dále dotázala, jakým způsobem lze ohledně postupu v problematice udržitelnosti získávat informace. Dr. Shavit vysvětlila, že v momentě, kdy mělo dojít k informování, vypukla pandemie, a přislíbila nápravu.

Mgr. Křížkovský uvedl, že za stěžejní považuje ustavení poradního sboru, který by mohl s připravovaným plánem pomoci. Díky němu by se mohli procesu zúčastnit studenti. Dr. Shavit přislíbila konání kulatého stolu.

Mgr. Hurný se dotázal, jakým způsobem je tato agenda spjata s programem 4EU+. Dr. Shavit uvedla, že důraz je kladen na to, aby se UK dostala na úroveň partnerských univerzit. Udržitelnost by dle jejího názoru měla být součástí vzájemné spolupráce.

Pehr se dotázal, co přesně bude náplní případného auditu, jaký bude cenový rámec nákladů na tento audit a zda se uvažuje o zapojení interních univerzitních kapacit. Dr. Shavit uvedla, že cenový rámec nákladů na audit nyní neví, fakulty žádost zpracovávají zadarmo. Co se týče zapojení interních kapacit, spolupráce s COŽP probíhá již nyní a je v plánu v ní pokračovat.

Ing. Dlouhý uvedl, že během pandemie se spousta činností ukázalo v jiném světle a činnostech, kterých se lidé dříve nemohli zdat, se dnes nezdají tolik důležité. Dle jeho názoru by tento aktuální vývoj měl být zapracován do další strategie. Dr. Shavit poděkovala za připomínku.

Proběhla diskuse o návrhu usnesení, které předložila dr. Dlouhá a jejich finální podobě. Dr. Dlouhá uvedla, že zvláště důležité je ustavení orgánu „Sustainability Unit“ po vzoru zahraničních univerzit a ustavení průřezového poradního sboru, kde by byly podchyceny iniciativy studentů a dalších členů akademické obce. Příslušná usnesení si osvojil Mgr. Konečný.

Návrh usnesení č. 1:

„Sociální komise AS UK vyzývá vedení UK, aby zvažovalo environmentální rizika (zvláště úbytek biodiverzity a klimatickou změnu) a další problémy spojené s udržitelností současného rozvoje společnosti, a v rámci své společenské role využilo všechny své možnosti, jak přispívat k jejich předcházení, popřípadě řešení. Univerzita totiž disponuje jedinečným lidským a sociálním kapitálem, který by mohl přispět k prosazení principu předběžné opatření do společenské praxe a mírnit dopady krizových situací.“

Počet hlasů: 14 pro - 0 proti - 0 zdrž.

Schváleno

Návrh usnesení č. 2:

„Sociální komise AS UK požaduje po Akademickém senátu UK, aby se znovu zabýval návrhy „Udržitelné Univerzity Karlovy“, které byly předloženy AS UK 24. 1. 2020 a byly zaslány členům Sociální komise AS UK dne 26. 2. 2020, a to zejména bodem č. 4 týkajícím se ustavení Sustainability Unit.“

Počet hlasů: 7 pro – 1 proti – 7 zdrž.

Nebylo schváleno

Návrh usnesení č. 3:

„Sociální komise AS UK vyzývá k zřízení Poradního sboru pro udržitelnost, který by mohl ihned konzultovat současné kroky k udržitelnosti, zejména přípravu Strategického záměru UK pro roky 2021-2025.“

Počet hlasů: 7 pro – 4 proti – 4 zdrž.

Nebylo schváleno

Návrh usnesení č. 4:

„Sociální komise zároveň vyzývá vedení UK k tomu, aby bylo ve svém postupu transparentní a informovalo veřejně o průběhu a výsledcích interního auditu udržitelnosti (popis výchozího stavu a příležitostí pro intervence) a procesu přípravy Strategického záměru UK 2021–2025, a také o všech dalších činnostech v otázkách udržitelnosti způsobem, který umožní širší zapojení studentů (nejen studentských senátorů) a zvýší tak jejich zájem o univerzitní samosprávu (např. se může jednat o uspořádání otevřených „kulatých stolů“ v rámci přípravy strategických záměrů).“

Počet hlasů: 14 pro – 1 proti – 0 zdrž.

Schváleno

4. Různé

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, předal slovo Mgr. Hurnému, který v tomto bodě informoval Sociální komisi AS UK o dalším postupu ve věci usnesení přijatého Sociální komisí AS UK na posledním zasedání ve věci KAM.

Dále informoval o podnětu kol. Císaře (PF), na který bylo ze strany vedení UK též reagováno. Vyzval členy Sociální komise AS UK, aby se s podněty obraceli na zvolené zástupce v Radě KAM. Bc. Čermák doplnil o aktuální informace z Rady KAM.

Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK, poděkoval všem za účast a zasedání ukončil.

Zapsala: Anna Matoušková, tajemnice AS UK

Vidi: Michael Glogr, předseda Sociální komise AS UK